

Фінанси

УДК 336.71

Столярчук Олена Олександрівна

магістр

Київського національного університету технологій та дизайну

Столярчук Елена Александровна

магистр

Киевского национального университета технологий и дизайна

Stolyarchuk Olena

Master of the

Kyiv National University of Technologies and Design

Коваленко Дмитро Іванович

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки

Київський національний університет технологій та дизайну

Коваленко Дмитрий Иванович

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры финансов и финансово-экономической безопасности

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Kovalenko Dmytro

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Finance and

Financial and Economic Security

Kyiv National University of Technologies and Design

ДЕПОЗИТНА ПОЛІТИКА БАНКУ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЇЇ

РЕАЛІЗАЦІЇ

ДЕПОЗИТНАЯ ПОЛИТИКА БАНКА И ИНСТРУМЕНТЫ ЕЕ

РЕАЛИЗАЦИИ

THE BANK'S DEPOSIT POLICY AND ITS IMPLEMENTATION INSTRUMENTS

Анотація. У статті розглянуто поняття «депозитної політики» та «депозиту». Досліджено механізм формування депозитної політики з врахуванням інтересів всіх суб'єктів депозитних відносин. Проаналізовано методи реалізації депозитної політики за допомогою яких здійснюється вплив на відповідні інструменти, з метою формування та реалізації депозитної політики. Визначені основні складові депозитної політики, як основа для формування методичних засад у кожному банку, оскільки ці компоненти відображають всі головні аспекти організації та реалізації депозитної діяльності банківських установ.

Розглянуто депозити 10 найбільших банків України (Приватбанк, Укресімбанк, Альфа-Банк, Укргазбанк, ПУМБ, Райффайзен Банк Аваль, Укрсиббанк, Універсал Банк, Credit Agricole, ОТП Банк). В ході дослідження запропоновано новітні, інноваційні методи реалізації депозитної політики, які запроваджуються українськими банками для залучення грошових коштів та покращення своєї фінансової політики в цілому через впровадження поw-рахунків (поєднання у собі принципів зберігання і використання термінових вкладів та вкладів до запитання), superpow-рахунків (різновид поw-рахунків на які нараховують дохід за плаваючою системою), рахунків «зв'язаних коштів» (сплата клієнтом певної суми за користуванням рахунку) та структурованих депозитів (наприкінці терміну вкладники отримують 100 % від основної суми вкладу).

Ключові слова: депозит, депозитна політика, банк, відсоткова ставка, суб'єкти депозитних відносин.

Аннотация. В статье рассмотрено понятие «депозитной политики» и «депозита». Рассмотрен механизм формирования депозитной политики с учетом интересов всех субъектов депозитных отношений.

Проанализированы методы реализации депозитной политики с помощью которых осуществляется воздействие на соответствующие инструменты с целью формирования и реализации депозитной политики. Депозитная политика банка определяет общую стратегию, положения и ограничения в деятельности банка по осуществлению депозитных операций с клиентами. Определение основных составляющих депозитной политики может служить основой для формирования методических основ ее разработки в каждом банке, поскольку эти компоненты отражают все основные аспекты организации депозитной деятельности банковских учреждений.

Рассмотрены депозиты 10 крупнейших украинских банков Украины (ПриватБанк, Укрэксимбанк, Альфа-Банк, Укргазбанк, ПУМБ, Райффайзен Банк Аваль, УкрСиббанк, Универсал Банк, Credit Agricole, ОТП Банк). В ходе исследования предложены новейшие, инновационные методы реализации депозитной политики, которые применяются украинским банкам для привлечения денежных средств и улучшения своей финансовой политики в целом через применение pow-счетов (сочетают в себе принципы хранения и использования срочных вкладов и вкладов до востребования), superpow-счетов (разновидность pow-счетов на которые начисляют доход по плавающей системе), счетов «связанных средств» (предусматривает уплату клиентом определенной суммы за пользование счета) и структурированных депозитов (в конце срока вкладчики получают 100% от основной суммы вклада).

Ключевые слова: депозит, депозитная политика, банк, процентная ставка, субъекты депозитных отношений.

Summary. *The concept of "deposit policy" and "deposit" is considered in the article. The mechanism of formation of deposit policy taking into account the interests of all subjects of deposit relations is considered. The methods of*

implementation of the deposit policy by means of which the influence on the corresponding instruments for the purpose of formation and realization of the deposit policy is carried out are analyzed. The bank's deposit policy determines the general strategy, regulations and restrictions in the bank's activities to conduct deposit operations with customers. Determining the main components of the deposit policy can serve as a basis for the formation of methodological principles for its development in each bank, as these components reflect all the main aspects of the organization of deposit activities, which must be taken into account in the relevant operations.

Deposits of Ukrainian banks, deposits of 10 largest and most popular banks of Ukraine (Privatbank, Ukreximbank, Alfa-Bank, Ukrgasbank, FUIB, Raiffeisen Bank Aval, Ukrsibbank, Universal Bank, Credit Agricole, OTP Bank) are considered. The study proposed the latest, innovative methods of implementing deposit policy, which should be introduced by Ukrainian banks to raise funds and improve their economic and financial policy as a whole. Because in modern business conditions the role and deposit policy of banks in ensuring liquidity and financial stability of the banking system of Ukraine is increasing. Such tools are now-accounts (combining the principles of storage and use of time deposits and demand deposits), supernow-accounts (a type of now-accounts on which accrue income on a floating system), accounts of "tied funds" (provides payment by the client a certain amount using the account), structured deposits (at the end of the term depositors receive 100% of the principal amount of the deposit).

Key words: *deposit, deposit policy, bank, interest rate, subjects of deposit relations.*

Постановка проблеми. Сучасні умови розвитку банківської сфери дозволяють виділити одну із важливих складових успішного і прогресивного функціонування банку – проведення ефективної депозитної політики. Депозитна політика представляє собою банківську діяльність, яка

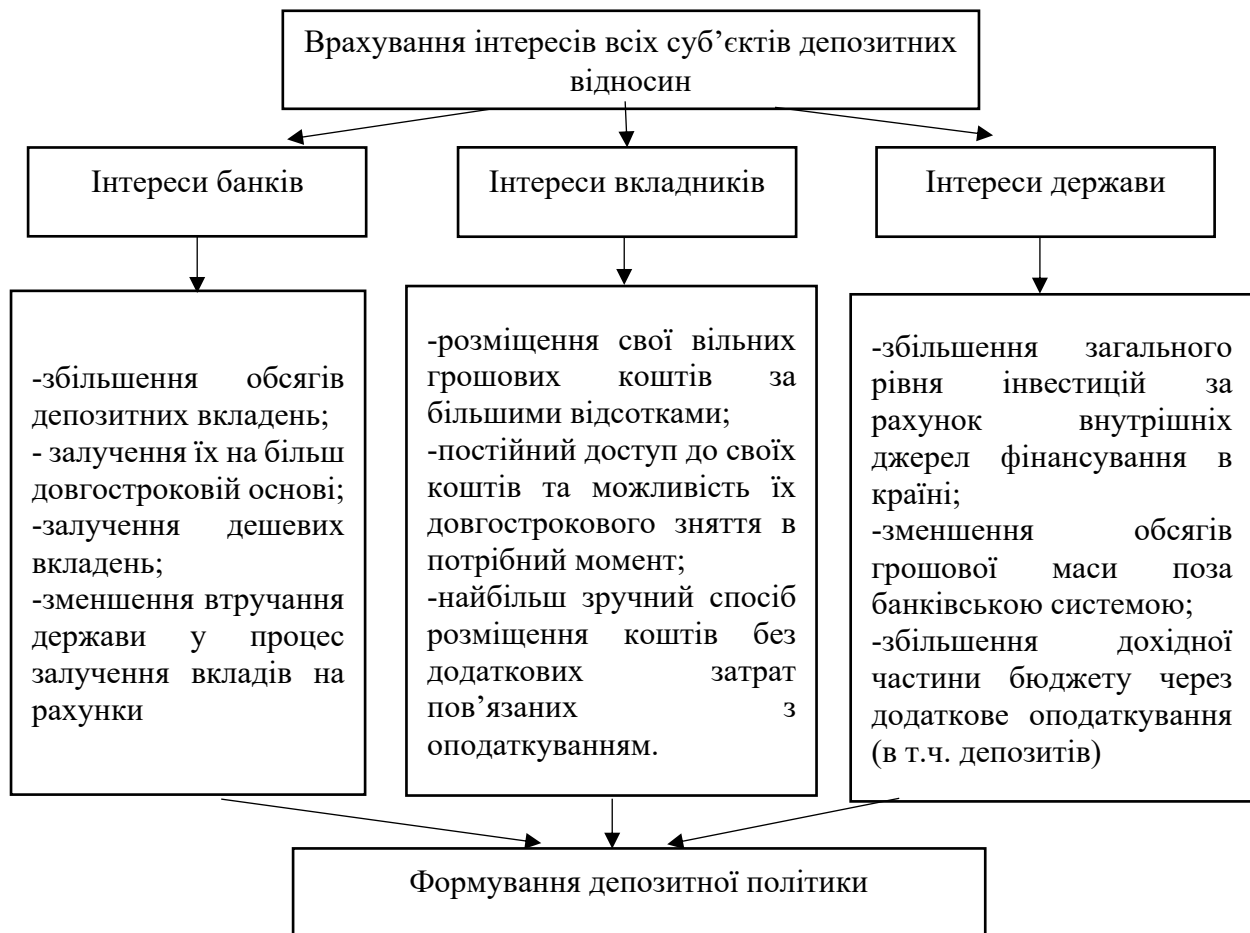
пов'язана із залученням коштів вкладників та інших кредиторів, а також з регулюванням відповідної комбінації залучених та розміщених коштів. Депозитні кошти відіграють важливу роль не лише у функціонуванні банку, але й економіки країни в цілому, саме тому банкам необхідно здійснювати аналіз та удосконалення депозитної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Депозитну політику банку вивчали велика кількість вітчизняних та міжнародних дослідників, вчених, економістів, проте деякі аспекти реалізації депозитної політики в сучасних умовах залишаються не достатньо вивченими. З вчених, які займали вивчення депозитної політики варто виокремити Л.А. Аврамчук, І.О. Гриценко [1], Р.С. Квасницька, О.В. Антонюк, О. В. [5], І.В. Мельникова [8], Коваленко Д.І. [17] та інші.

Мета дослідження полягає у дослідженні механізму депозитної політики банку та аналізу інструментів її реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під депозитною політикою розуміють складне економічне явище, що є частиною процесу управління діяльністю банку. Поняття «депозитна політика» розглядають з трьох підходів: як стратегія та тактика; як система заходів в контексті управління; як елемент процесу управління у широкому та вузькому аспектах.

Виходячи з позицій вчених, можна дати визначення поняттю «депозитна політика банку» - це комплекс стратегічних та тактичних дій банку, направлених на розширення обсягів депозитних ресурсів банку та зміни їх якісного складу за строками і обсягами [6]. Кожна банківська установа сама обирає, які інструменти та заходи використовувати при роботі із існуючими та потенційними клієнтами в процесі реалізації депозитної політики. При формуванні депозитної політики банки повинні враховувати інтереси всіх суб'єктів депозитних відносин, зокрема інтереси банків, вкладників та держави (рис. 1).

Рис. 1. Модель формування депозитної політики

Джерело: складено авторами на основі джерел [6; 17]

Інтереси всіх учасників відносин у процесі формування депозитних ресурсів банків частково суперечать одні одним, тому перед банками стоїть складне завдання – узгодити інтереси всіх суб'єктів і на їх основі сформулювати загальну системну політику.

Механізм формування депозитної політики поділяється на три етапи, які є взаємопов'язаними та обов'язковими для побудови ефективної депозитної політики. Перший етап передбачає встановлення конкретних цілей та головних завдань депозитної політики, тобто здійснення діяльності, яка спрямована на залучення банком оптимального та необхідного обсягу грошових коштів.

На другому етапі необхідно розробити процедури щодо залучення ресурсів, провести маркетингові заходи для залучення грошових коштів.

Основними маркетинговими інструментами, які використовують для залучення нових клієнтів та утримання існуючих є: SWOT-аналіз, який дозволяє виявити слабкі та сильні сторони депозитної політики банку та наявні можливості та загрози; бенчмаркінг дозволяє банку вдосконалюватись за допомогою передового досвіду інших банків; CRM-технологія спрямована на розробку нових рішень та зміцнення відносин між банком та його клієнтами.

Третій етап є завершальним, під час нього здійснюється організація контроль процесом здійснення депозитних операцій [5]. Кожен етап має на меті створення оптимальної депозитної політики і вірного процесу залучення грошових коштів на депозити банків.

Сутність депозитної політики полягає у визначенні пріоритетних напрямів розвитку та вдосконалення банківської діяльності в процесі акумуляції грошових ресурсів, удосконалення процесу здійснення маркетингової діяльності. Дослідники виділяють помірковану, агресивну та консервативну депозитку політику банку, які узагальнено в табл. 1 [8].

Таблиця 1

Види депозитної політики банків

Вид депозитної політики	Характеристика
Поміркована	Банк встановлює депозитні ставки орієнтуючись на їхній ринковий рівень
Агресивна	Банк істотно збільшує процентні ставки по депозитах, використовує активно нецінові методи та знижує ціни на розрахунково-касове обслуговування, що дозволяє залучити більших обсяг залучених грошових коштів існуючих та нових клієнтів
Консервативна	Банк встановлює тарифні ставки депозитів виходячи із власних можливостей їх сплати, відповідності строкам планових активних операцій, ціни на розрахунково-касове обслуговування встановлює високі, мінімально використовує нецінові інструменти, що дозволяє розширити власну діяльність

Джерело: складено авторами на основі джерел [8; 6]

Депозитна політика як складова процесу управління діяльністю банку має насамперед містити в собі напрями та завдання для розвитку депозитних операцій та підвищення їх ефективності. Основна мета та цілі депозитної політики незалежно від її виду – це зростання клієнтської бази і збільшення конкурентоспроможності для забезпечення відповідного прибутку банку при всебічному задоволенні потреб клієнтів у депозитних послугах. При цьому завданнями депозитної політики банку є [3]:

- досягнення оптимального рівня збалансованості між залученими та розміщеними коштами;
- встановлення оптимальної частки депозитів у структурі ресурсної бази даних банку;
- встановлення прийнятних процентних ставок за депозитами;
- розширення спектру депозитних коштів і їх диверсифікація за сумою, терміном та іншими ознаками;
- забезпечення ефективності депозитної політики банку спрямованої на фінансову стійкість та надійність банку;
- підтримування позиції на депозитному ринку та завоювання нових.

Для цього банк розробляє напрями депозитної політики, які повинні сприяти розвитку депозитних операцій банку. При цьому об'єктами депозитної політики є залучені кошти банку та додаткові послуги банку, суб'єктами – Рада банку, Правління банку, підрозділи банку з організації депозитної політики.

Банки використовують різні методи реалізації депозитної політики, під якими розуміють сукупність прийомів та способів, за допомогою яких здійснюється вплив на відповідні інструменти з метою формування та реалізації депозитної політики [9]. Вони поділяють на цінові та цінові.

Цінові методи передбачають використання відсоткової ставки за депозитами як головного інструменту в конкурентній боротьбі за вільні грошові кошти фізичних і юридичних осіб. За допомогою даного методу

коли банк підвищує відсоткову ставку депозиту залучають додаткові ресурси, коли в процесі діяльності банку відбулось перенасичення ресурсами чи відсутності прибуткових напрямків їх розміщення банк знижує відсоткову ставку депозиту або залишає на тому рівні, що діє на даний момент [7].

У зв'язку з обмеження підвищення депозитних ставок ціновий метод виявляється не завжди ефективним, тому банки значну увагу приділяють неціновим методам управління. При використанні даного методу банку здійснюють застосування різноманітних прийомів залучення клієнтів, які не пов'язані із зміною депозитних ставок, а саме: реклама; підвищення рівня і комплексність обслуговування; розширення асортименту банківських продуктів; надання додаткових безкоштовних послуг; розташування філій у місцях, наближених до клієнтів; пристосування графіка роботи до потреб клієнтів [4].

При цьому варто зазначити, що банківський депозит або банківських вклад являє собою грошову суму, що передається банківській установі юридичною або фізичною особою з метою отримання доходу у вигляді відсотків, що утворюються в результаті проведення операцій фінансового характеру.

Відсоткову ставку встановлює кожен банк окремо, на основі аналізу стану депозитного ринку, облікової ставки НБУ та політики банку. В банках встановлюють різні відсоткові ставки на різні валюти: євро, долари та гривні, також ставка збільшується відповідно до терміну депозиту.

В українських банках стандартні депозити характеризуються найвищою ставкою за депозитами і в основному реалізуються під назвою «Стандарт» чи «Класичний». Вони залежності від банку можуть бути на різний термін, з можливістю поповнення чи ні, з можливістю дострокового зняття чи з його відсутністю.

Розглянемо стандартні депозити українських банків в гривнях –
табл.2.

Таблиця 2

Стандартні депозити українських банків в гривнях

Назва банку	Назва депозиту	Термін	Ставка, річних	Особливості
ПриватБанк	Стандарт	1 та 2 місяці 3-5 місяці 6-8 місяці 9-12 місяці 18 та 24 місяці	3,5% 4-5,5% 5-6,5% 5,5-7% 6,5%	Найкраща ставка за депозитами. Виплата процентів відбувається щомісяця. Можливе поповнення. При умові дострокового зняття ставка нижча
Райффайзен Банк	Класичний Строковий	31 день 2 місяці 3 місяці 6 місяців 367 днів	4-4,75% 4-4,75% 5-5,75% 5,5-6,25% 6,0-6,75%	Найвища процентна ставка серед існуючих вкладів банку; без пролонгації; без поповнення; без можливості дострокового повернення; виплата відсотків у кінці строку. Можливість відкриття онлайн
Укрексімбанк	Класичний строковий	46-60 днів 61-92 днів 93-183 днів 184-275 днів 276-367 днів 368-3650 днів	6,3% 6,3% 6,6% 6,75% 6,9% 7,1%	Висока процентна ставка. Передбачено можливість поповнення до 30% від суми первинного вкладу. Виплата вкладів строком 46-367 днів – у кінці строку; для вкладів строком 368-3650 днів – щороку. Без можливості дострокового повернення
ОТП Банк	Строковий депозит	90-179 днів 180-269 днів 270-365 днів 367-730 днів	5.5-6% 5.75-6.25% 5.75-6.25% 6.0-6.5%	Без поповнення та часткового зняття коштів. Більша ставка при відкритті через інтернет банкінг OTP Smart. Виплата відсотків: в кінці строку, щомісяця на карту або щомісяця додаються до депозиту (капіталізація)
А-Банк	Стандарт строковий	3 місяців 6 місяців 12 місяців	8,5% 9% 9,5%	Без можливості дострокового повернення. Дозволено поповнення щомісяця. Виплата відсотків щомісяця. При автоматичному продовженні депозиту терміном на 6 та 12 міс, передбачена надбавку 1%

Джерело: складено авторами на основі джерел [10; 12; 13; 14; 15]

Також, ми проаналізували депозити 10 найбільших та найпопулярніших банків України (Приватбанк, Укрексімбанк, Альфа-Банк, Укргазбанк, ПУМБ, Райффайзен Банк Аваль, Укрсиббанк, Універсал Банк, Credit Agricole, ОТП Банк). Середня депозитна ставка на вкладу на 1-3 місяці складає 6,19%, 3-6 місяців – 6,15%, 6-9 місяців – 6,79%, 9-12 місяців – 6,87%, рік і більше 7,18%. Найвигіднішими для клієнтів банків є ставка Універсал Банку, яка терміном від 271 до 735 днів становить 9,5% річних [11].

При формуванні депозитної політики банку важливо стати учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, який створений з метою захисту прав і законних інтересів вкладників банків та зміцнення довіри до банківської системи України. Станом на 2021 рік учасниками фонду є 70 банків. Розмір гарантованої суми відшкодування складає 200 тис. грн. Впродовж діяльності фонду було виплачено відшкодування на суму 95,2 млрд. грн на суму 2 млн осіб [16]. Участь в Фонді збільшує конкурентоспроможність банку та його лояльність з боку клієнтів.

Українським банкам необхідно звернути увагу при реалізації депозитної політики на перспективні інструменти її реалізації, а саме нові форми депозитів, що допоможуть залучити нові ресурси та клієнтів [2]:

- now-рахунки (negotiable order of withdrawal) - поєднують у собі принципи зберігання і використання термінових вкладів та вкладів до запитання. Особливістю таких вкладів є те, що клієнти можуть проводити розрахунки за допомогою документа (засіб платежу) та отримують відповідний дохід. Кошти now-рахунку зберігають протягом конкретно визначеного періоду і можуть бути використанні банком для довготермінових вкладень;

- supernow-рахунки – різновид now-рахунків на які нараховують дохід за плаваючою системою. Рахунки складаються з двох частин: витратно-прибуткової та строково-накопичувальної частини. Кошти з

першої частини через визначений термін автоматично переводяться на другу частину, після чого на них нараховуються відсотки, які додаються до першої (витратно-прибуткової) частини рахунку. Клієнти можуть зняти за бажанням кошти нараховані за процентами частково чи повністю;

- рахунки «зв'язаних коштів» - передбачає сплату клієнтом певної суми за користуванням рахунку, а банк об'єднує в одне ціле різні опції: виписування чеків, безкоштовне чекове обслуговування, надання кредитних карток клієнтам, скорочення процентних нарахувань за окремими видами споживчого кредиту тощо;

- структуровані депозити - наприкінці терміну вкладники отримують 100 % від основної суми вкладу, а відсотку за депозитом як такого немає, прибуток за депозитом залежить від того, як зростає або спадає один зі світових біржових індексів, курс акцій або валютний курс, до яких прив'язаний прибуток за депозитом [1].

У сучасному світі банки переходять до активних рекламних компаній, намагаються заманити клієнтів високими процентними ставками по внесках, однак фахівцями відзначено, що «ера високих ставок» може різко закінчитися незабаром, тому банкам необхідно звернути увагу на інші інструменти покращення депозитної політики.

Висновки. Таким чином, в сучасних умовах функціонування банків депозитна політика є ефективно сформованою і грає роль важливої складової успішної банківської діяльності, бо депозитні операції входять в основну групу банківських пасивів, будучи одночасно одним з джерел існування активних операцій. Основними методами реалізації депозитної політики є цінові та нецінові методи, останні на даному етапі є найбільш ефективними та доцільними, тому потребують додаткового вивчення.

Література

1. Аврамчук Л.А., Гриценко І.О. Перспективи розвитку депозитної політики банківських установ. *Гроші, фінанси, кредит*. 2017. №18. С. 432-435.
2. Антонюк О.В., Квасницька Р.С. Шляхи підвищення ефективності депозитної політики банку. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика*. 2020. С. 25-28.
3. Донець Є. С., Донченко Т. В. Теоретичні аспекти формування і реалізації депозитної політики банку. *Збірник наукових праць молодих вчених та студентів*. 2019. №1. С. 57-59.
4. Еш С.М., Ляховецька В. М. Депозитна політика банків та інструменти її реалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. С. 135-138.
5. Квасницька Р.С., Антонюк О. В. Сучасний інструментарій реалізації депозитної політики банків України. *Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: зимові диспути: тези доп. II Міжнародної науково-практичної інтернетконференції*. 2021. №1. С. 436-438.
6. Коваленко М. О. Депозитна політика банків України та її вплив на ефективність залучення депозитних ресурсів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 2. С. 39-44.
7. Малахова О.Л. Базові аспекти формування та реалізації банками процентної політики. *Економічний аналіз: зб. наук. праць ТНЕУ*. Тернопіль: «Економічна думка». 2015. №21 (1) С. 185-192.
8. Мельникова І.М. Маркетингова політика комерційного банку на депозитному ринку. Київ: КНТЕУ, 2014. 197 с.
9. Павлюченко К. Р. Методи депозитної політики банків та їх вдосконалення. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін*. 2020. С. 611-613.

10. А-Банк. Офіційний веб-сайт. URL: <https://a-bank.com.ua/deposits> (дата звернення 02.10.2021)
11. Депозити дешевшають: які банки пропонують найвищу дохідність
URL: https://economy.24tv.ua/depozitni-stavki-2021-vpali-banki-de-nauvishha-dohidnist_n1707554 (дата звернення 03.10.2021)
12. ОТП Банк. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.otpbank.com.ua/privateclients/investments/deposits/> (дата звернення 02.10.2021)
13. ПриватБанк. Офіційний веб-сайт. URL: <https://privatbank.ua/depozit> (дата звернення 02.10.2021)
14. Райффайзен Банк. Офіційний веб-сайт. URL: <https://raiffeisen.ua/privatnim-osobam/depoziti/depozitni-programi/vklad-klasichnij> (дата звернення 02.10.2021)
15. Укрексімбанк. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.eximb.com/ua/business/pryvatom-klientam/pryvatom-klientam-depozyty/classic-term.html> (дата звернення 02.10.2021)
16. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.fg.gov.ua/> (дата звернення 03.10.2021)
17. Коваленко Д.І. Model of Assessing the Overdue Debts in a Commercial Bank Using Neuro-Fuzzy Technologies // Journal of Risk and Financial Management. 2021. Volume 14, Issue 5, May 14:216. (Web of Science).

References

1. Avramchuk L.A., Hrytsenko I.O. Perspektyvy rozvytku depozytnoi polityky bankivskykh ustanov. Hroshi, finansy, kredyt. 2017. №18. S. 432-435.
2. Antoniuk O.V., Kvasnytska R.S. Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti depozytnoi polityky banku. Finansovi aspekty rozvytku ekonomiky Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka. 2020. S. 25-28.

3. Donets Ye. S., Donchenko T. V. Teoretychni aspekty formuvannia i realizatsii depozytnoi polityky banku. Zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh ta studentiv. 2019. №1. S. 57-59.
4. Esh S.M., Liakhovetska V. M. Depozytna polityka bankiv ta instrumenty yii realizatsii. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. 2016. S. 135-138.
5. Kvasnytska R.S., Antoniuk O. V. Suchasnyi instrumentarii realizatsii depozytnoi polityky bankiv Ukrainy. Intehratsiia osvity, nauky ta biznesu v suchasnomu seredovysshchi: zymovi dysputy: tezy dop. II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internetkonferentsii. 2021. №1. S. 436-438.
6. Kovalenko M. O. Depozytna polityka bankiv Ukrainy ta yii vplyv na efektyvnist zaluchennia depozytnykh resursiv. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2017. № 2. S. 39-44.
7. Malakhova O.L. Bazovi aspekty formuvannia ta realizatsii bankamy protsentnoi polityky. Ekonomichnyi analiz: zb. nauk. prats TNEU. Ternopil: «Ekonomichna dumka». 2015. №21 (1) S. 185-192.
8. Melnykova I.M. Marketynhova polityka komertsiiinoho banku na depozytnomu rynku. Kyiv: KNTEU, 2014. 197 s.
9. Pavliuchenko K. R. Metody depozytnoi polityky bankiv ta yikh vdoskonalennia. Bukhhalterskyi oblik, kontrol ta analiz v umovakh instytutsionalnykh zmin. 2020. S. 611-613.
10. A-Bank. Ofitsiyni veb-sait. URL: <https://a-bank.com.ua/deposits> (data zvernennia 02.10.2021)
11. Depozyty deshevshaiut: yaki banky proponuiut naivysshchu dokhidnist URL: https://economy.24tv.ua/depozitni-stavki-2021-vpali-banki-de-nayvishha-dohidnist_n1707554 (data zvernennia 03.10.2021)
12. OTP Bank. Ofitsiyni veb-sait. URL: <https://www.otpbank.com.ua/privateclients/investments/deposits/> (data zvernennia 02.10.2021)

13. PryvatBank. Ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://privatbank.ua/depozit> (data zvernennia 02.10.2021)
14. Raiffaizen Bank. Ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://raiffeisen.ua/privatnim-osobam/depoziti/depozitni-programi/vklad-klasichnij> (data zvernennia 02.10.2021)
15. Ukreksimbank. Ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://www.eximb.com/ua/business/privatnym-klientam/privatnym-klientam-depozyty/classic-term.html> (data zvernennia 02.10.2021)
16. Fond harantuvannia vkladiv fizychnykh osib. Ofitsiinyi veb-sait. URL: <https://www.fg.gov.ua/> (data zvernennia 03.10.2021)
17. Kovalenko D.I. Model of Assessing the Overdue Debts in a Commercial Bank Using Neuro-Fuzzy Technologies // Journal of Risk and Financial Management. 2021. Volume 14, Issue 5, May 14:216. (Web of Science).